

JEDU

Jokilaaksojen
koulutuskuntayhtymä

PUUALAN PERUSTUTKINTO

Opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa

Puuseppä

Hyväksytty 19.5 2015

Sisällys

1.	JOHDANTO	3
2.	PUUALAN PERUSTUTKINTO	3
3.	AMMATTIALAN KUVAUS	3
4.	AMMATTIALAN ARVOPERUSTA.....	3
5.	PERUSTUTKINNON TAVOITTEET	3
6.	PUUALAN PERUSTUTKINNON MUODOSTUMINEN.....	5

1. JOHDANTO

Tämä opetussuunnitelma on laadittu käyttäen suunnittelun perustana Puualan perustutkinnon perusteita, OPH:n määräys 28.10.2014, Dno 74/011/2014 ja Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän opetussuunnitelman pedagogista toimintaohjetta 2014.

Opetussuunnitelma on laadittu paikalliseen toimintaympäristöön sopivaksi yhteistyössä työelämän kanssa. Opetussuunnitelmaa ja sen toteuttamista kehitetään työelämästä ja opiskelijoilta saadun palautteen perusteella.

2. PUUALAN PERUSTUTKINTO

Tutkinto on mahdollista suorittaa Haapaveden, Kalajoen, Nivalan ammattiopistoissa ja Piippolan ammatti- ja kulttuurioistoissa

3. AMMATTIALAN KUVAUS

Suomessa on puun mekaanista jalostamista harjoitettu niin kauan kuin täällä on ollut ihmisiä. Asunnot ja valtaosa tarvekaluista tehtiin aluksi puusta. Kotitalouteen liittyvän puun käytön rinnalle syntyi jo vuosisatoja sitten elinkeinotoimintaa ja teollisuutta, jolla on ollut suuri merkitys maamme talouselämän kehityksessä. Nykyinen hyvinvointimme ja taloutemme pohjautuu yhä merkittävästi toista sataa vuotta sitten maahamme luodulle mekaaniselle puuteollisuudelle, joka edelleenkin voi antaa runsaasti lisää työtä ja hyvinvointia sekä elämisen laatua suomalaisille, kunhan vain puuhun perustuva osaaminen ja yritystoiminta jälleen nousevat siihen arvoonsa, joka sille maan omia, uudistuvia luonnonvaroja hyödyntävänä elinkeinotoimintana kuuluu.

Puu on jatkuvasti uusiutuva luonnonvara. Kasvava puu toimii erittäin hyvin myös hiilensitojana ja vähentää näin ollen kasvihuonepäästöjä. Suomessa metsät ovat lähes koko maassa maisemaa hallitsevassa asemassa. Puuta on Suomessa pidetty itsestään selvyytensä, eikä aina ole mietitty sen todellista merkitystä kulttuurissamme. Puuesineitä on aina käsiteltävä puun ehdoilla sekä valmistuksessa että varsinaisen tuotteen elinkaaren aikana. Puun rakenteesta ja kasvutapahtumasta johtuu, että puuesine on aina yksilöllinen tuote. Puu on aito luonnontuote, joten sen ominaisuudet ovat ihmiselle miellyttäviä lähinnä lämpimyyden ja ulkonäön suhteen. Oikein käsiteltynä ja kunnollisesti ratkaistuissa rakenteissa puu on myös pitkäikäistä ja säänkestävää.

4. AMMATTIALAN ARVOPERUSTA

Puualan ammattitaidon perusta on puumateriaalien ominaisuuksien tuntemus jopa puulajeittain. Tärkeää on hallita myös oheismateriaalien ja tarvikkeiden ominaisuudet ja niiden käyttö. Ammattitaidon tärkeä alue on tunnistaa tuotteen loppukäyttäjän tarpeet ja osata toimia niiden mukaisesti. Kaikissa työvaiheissa on oltava selkeästi laatu- ja toimintatietoinen ja toimittava sen mukaisesti.

On asenteellisesti pyrittävä kokonaisuuden kannalta parhaaseen lopputulokseen. Ryhmässä toimittaessa on otettava vastuu sekä ryhmän sisällä omasta osuudestaan että ryhmän toiminnan kokonaisuudesta ulospäin. Yritystoiminnan kannattavuuden perusteet on ymmärrettävä ja tiedettävä, että pitkällä tähtäimellä vain kannattava yritys takaa työpaikat. Teknisesti on hallittava valmistusprosessi kokonaisuudessaan ja sen eri osa-alueiden riippuvuus toisistaan. On oltava myös valmiudet työskennellä alalla itsenäisesti muissakin tehtävissä kuin omassa ammatissaan. Yrittämisen aloituskynnyks on puusepänteollisuudessa alhainen, koska suuria investointeja ei välttämättä tarvita, jos on sopiva yritysidea.

5. PERUSTUTKINNON TAVOITTEET

Puualan perustutkinnon teollisuuspuusepän koulutusohjelma antaa laaja-alaiset perusvalmiudet puutuote- ja puusepänteollisuuden erilaisiin työtehtäviin. Lisäksi hänellä on osaaminen ja työelämän edellyttämä ammattitaito ainakin yhdessä puualan erikoistumisalassa siten, että hän voi sijoittua työelämään, suoriutua ammattialansa tehtävistä muuttuvassa toimintaympäristössä sekä kehittää ammattitaitoaan.

Puualan perustutkinnon suorittaneella on monipuolinen ammattitaito ja hän kehittää sitä jatkuvasti. Hänellä on luovuutta, rohkeutta ja oma-aloitteisuutta tehdä itsenäisiä ratkaisuja toimiessaan työntekijänä tai yrittäjänä. Hän on yhteistyökykyinen ja pystyy näkemään työnsä osana suurempia tehtäväkokonaisuuksia ja ottamaan huomioon lähialojen, joista tärkeimpänä uuden prosessiteollisuuden sekä käsi- ja taideteollisuuden ammattilaisten tehtävät omassa työssään.

Puualan perustutkinto tuottaa opiskelijalle laaja-alaiset valmiudet toimia puusepän työtehtävissä Suomen puutuote- ja puusepänteollisuudessa ja puuteollisuudessa tai itsenäisenä yrittäjänä. Tutkinnon suorittanut osaa toimia erilaisissa puusepänteollisuus-

den tuotteiden valmistusprosesseissa sekä niihin liittyvästä prosessinohjauksessa ja kunnossapitotöissä. Hän toimii yrityksen laatu- ja ympäristöjärjestelmän mukaisesti. Puuseppä ottaa toiminnassaan huomioon kestävän kehityksen vaatimukset ja tavoitteet.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot sisältyvät ammatillisten tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksiin ja yhteisten tutkinnon osien osaamistavoitteisiin sekä niiden arviointikriteereihin. Avaintaitojen tavoitteena tukea sellaisen osaamisen kehittämistä, jota tarvitaan jatkuvassa oppimisessa, tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotossa sekä työelämän muuttuvissa tilanteissa selviytymisessä.

Puualan perustutkinnon suorittanut puusepällä on ongelmanratkaisutaidot selvittää uudet tilanteet ja lisäksi hän osaa toimia innovatiivisesti. Hän seuraa jatkuvasti puualan monipuolista kehittymistä sekä kotimaassa että ulkomailla. Kansainvälisessä toimintaympäristössä toimiva puuseppä osaa kommunikoida vieraalla kielellä ja hänellä on taito mukautua erilaisiin olosuhteisiin ja kulttuureihin sekä toimia suvaitsevasti erilaisten ihmisten kanssa. Hän osaa luoda kansainvälisiä kontakteja ja hänellä on ajantasainen käsitys kansainvälisen puualan tilasta ja sen tarjoamista työmahdollisuuksista.

Lisäksi ammatillisen peruskoulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiuksia yrittäjyyteen. Koulutuksen tavoitteena on myös tukea opiskelijoiden kehitystä hyväksi ja tasapainoisiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille jatko-opintovalmiuksien, ammatillisen kehittymisen, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja. (L630/1998, 5 §)

6. PUUALAN PERUSTUTKINNON MUODOSTUMINEN

1. PUUALAN PERUSTUTKINTO	180 osp
2. AMMATILLISET TUTKINNON OSAT	135 osp
<p>2.1 Pakolliset tutkinnon osat, 45 osp</p> <p>2.1.1 Materiaali- ja valmistustekniikka, 30 ops (100726)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Puusepäntöön perustaidot, 12osp • Ammattitaidon perusteet, 12osp • Puusepäntuotteen valmistus, 6osp (sisältää 1ops 1.lukuvuodelle ajoittuvaa opinto-ohjausta) <p>2.1.2 Asiakaslähtöinen valmistustoiminta, 15 osp, (100727)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asiakaslähtöinen valmistustoiminta, 6 osp • Tilaustyön valmistus, 9 osp 	
<p>2.2 Valinnaiset tutkinnon osat</p> <p>2.2.1 Massiivipuutuotteiden valmistus 30 osp, (100728)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Massiivipuutuotteiden valmistus 1, 8 osp • Massiivipuutuotteiden valmistus 2, 7 osp • Massiivipuutuotteiden valmistus 3, 7 osp • Massiivipuutuotteiden valmistus 4, 8 osp (sisältää 1ops 2.lukuvuodelle ajoittuvaa opinto-ohjausta) <p>2.2.2 Levytuotteiden valmistus 30 osp, (100729)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Levytuotteiden valmistus 1, 8 osp • Levytuotteiden valmistus 2, 7 osp • Levytuotteiden valmistus 3, 7 osp • Levytuotteiden valmistus 4, 8 osp (sisältää 1ops 2.lukuvuodelle ajoittuvaa opinto-ohjausta) <p>2.2.3 CNC- ohjelmointi ja -työstö 30 osp (100730)</p> <ul style="list-style-type: none"> • CNC- työstönperusteet, 5 osp • Valmistus CNC- tekniikalla, 10 osp • 3D-mallintaminen, 5 osp • CNC- ohjelmoinnit ja -työstöt, 10 osp <p>2.2.10 Ovien valmistus, 15 osp (100733)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ovien valmistus 1, 5 osp • Ovien valmistus 2, 10 osp <p>2.2.11 Ikkunoiden valmistus, 15 osp (100734)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ikkunoiden valmistus 1, 5 osp • Ikkunoiden valmistus 2, 10 osp <p>2.2.13 Terästekniikka, 15 ops, (100736)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Terästekniikka 1, 5 osp • Terästekniikka 2, 10 osp <p>2.2.14 Sisustuspuusepäntö, 15 osp, (100741)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sisustuspuusepäntö 1, 5 osp • Sisustuspuusepäntö 2, 10 osp <p>2.2.15 Höyläämötötuotteiden valmistus, 15 osp, (100742)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Höyläämötötuotteiden valmistus 1, 5 osp • Höyläämötötuotteiden valmistus 2, 10 osp 	

- 2.2.16 CNC-työstö, 15 osp , (100743)
- CNC- työstönperusteet, 5 osp
  - Valmistus CNC- tekniikalla, 10 osp
- 2.2.20 Entisöinti ja puukorjaus, 15 osp,(100747)
- Entisöinti ja puukorjaus 1, 5 osp
  - Entisöinti ja puukorjaus 2, 10 osp
- 2.2.21 Puualan tuotteiden myynti, 15 osp, (100748)
- Puualan tuotteiden myynti 1, 5 osp
  - Puualan tuotteiden myynti 2, 10 osp
- 2.2.22 Tekninen suunnittelu ja prototyypin valmistus, 15 osp, (100749)
- Tuotesuunnittelunperusteet, 5 osp
  - uniikkituotteen valmistus, 10 osp
- 2.2.23 Puutalotaloelementtien valmistus, 15 osp, (100750)
- Puutaloelementtien valmistus 1, 5 osp
  - Puutaloelementtien valmistus 2, 10 osp
- 2.2.24 Puusepänanalan valmistustoiminta, 15 osp , (100751)
- Puusepänanalan valmistustoiminta 1, 5 osp
  - Puusepänanalan valmistustoiminta 2, 10 osp
- 2.2.26 Pintakäsittely, 15 osp, (100753)
- Pintakäsittely 1, 5 osp
  - Pintakäsittely 2, 10 osp
- 2.2.27 Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp
- 2.2.28 Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta, 10-15 osp
- 2.2.29 Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta*
- 2.2.30 Tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista*
- 2.2.31 Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen 5 osp
- 2.2.32 Yrityksessä toimiminen, 15 osp
- 2.2.33 Huippuosajana toimiminen, 15 osp
- 2.2.34 Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia, 5-15 osp
- Vaativa puusepäntyö, 15 osp
    - Vaativa puusepäntyö 1, 5 osp
    - Vaativa puusepäntyö 2, 10 osp
- 2.2.35 Tutkinnon osa vapaasti valittavista tutkinnon osista, 5-15 osp
- * Tämän valinnaisen tutkinnon osan laajuudeksi lasketaan 15 osp.
- (3.vuonna valittavat ammatilliset valinnaiset tutkinnonosat sisältää 1ops 3.lukuvuodelle ajoittuvaa opinto-ohjausta)

Tutkinnon osiin sisältyy osaamisen hankkimista työssäoppimisen kautta Jedussa vähintään 36 osp

Opintojen ohjaus on kuvattu erillisessä liitteessä.

3. YHTEISET TUTKINNON OSAT AMMATILISESSA PERUSKOULUTUKSESSA		35 OSP
	Pakolliset	Valinnaiset
3.1 Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp	8 osp	3 osp
3.1.1. Äidinkieli	5	0–3
3.1.2. Toinen kotimainen kieli, ruotsi	1	0–3
3.1.3. Vieraat kielet	2	0–3
3.2 Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 9 osp	6 osp	3 osp
3.2.1. Matematiikka	3	0–3
3.2.2. Fysiikka ja kemia	2	0–3
3.2.3. Tieto- ja viestintätekniikka sekä sen hyödyntäminen	1	0–3
3.3 Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp	5 osp	3 osp
3.3.1. Yhteiskuntataidot	1	0–3
3.3.2. Työelämätaidot	1	0–3
3.3.3. Yrittäjyys ja yritystoiminta	1	0–3
3.3.4. Työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto	2	0–3
3.4 Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7 osp		7 osp
3.4.1. Kulttuurien tuntemus		0–3
3.4.2. Taide ja kulttuuri		0–3
3.4.3. Etiikka		0–3
3.4.4. Psykologia		0–3
3.4.5. Ympäristöosaaminen		0–3
3.4.6. Osa-alueita kohdista 3.1.1–3.3.4		0–3
	19 osp	16 osp
<p>Tutkinnon perusteissa määrättyjen osa-alueiden (3.1.1–3.4.6) valinnaisten osaamistavoitteiden lisäksi tai niiden sijaan koulutuksen järjestäjä voi päättää erilaajuisia muita valinnaisia osaamistavoitteita. Koulutuksen järjestäjän itse päättämille valinnaisille osaamistavoitteille määritellään osaamisen arviointi ja laajuus osaamispisteinä.</p> <p>Tutkinnon osien valinnaiset osaamistavoitteet voivat olla myös opiskelijan aikaisemmin hankkimaa osaamista, joka tukee kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden osaamistavoitteita.</p>		

4. VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT	10 OSP
<p>4.1 Ammatillisia tutkinnon osia Puualan ammattityöt 15 osp (Hao, Pio, Artema)</p> <p>4.2 Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia</p> <p>4.3 Yhteisiä tutkinnon osia tai lukio-opintoja</p> <p>4.4. Jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevista opinnoista</p> <p>4.5 Työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuva yksilöllisiä tutkinnon osa</p>	

Tarkemmat tiedot tutkintokohtaisista valinnaisuussäännöistä löytyvät tutkinnon perusteista osoitteesta:

http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/opetussuunnitelmien_ja_tutkintojen_perusteet/amatilliset_perustutkinnot/tutkinnon_perusteet_voimaan_010815